

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1915.

Andra kammaren.

Nr 20.

Tisdagen den 16 februari.

Kl. 3,30 e. m.

Förhandlingarna leddes vid detta sammanträde av herr vice talmannen.

§ 1.

Justerades protokollen för den 9 och den 10 innevarande februari.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna sjukbetyg:

Att borgmästaren Axel Rune på grund av sjukdom (influenta + bröstkattarr) är förhindrad att under en veckas tid delta i riksdagsgöromålen, intygas

Stockholm d. $\frac{15}{2}$ 1915.

J. S. Almer,
leg. läkare.

§ 3.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänyvisades därvid:

till lagutskottet propositionen nr 24, med förslag till kungörelse angående ändrad lydelse av §§ 10 och 21 i lasaretsstadgan den 18 oktober 1901; samt

till bankutskottet propositionerna:

nr 26, angående pension till arbetaren vid statens järnvägsbyggander L. L. B. Skott; och

nr 27, angående ändring i villkoren för åtnjutande av den stenarbetaren vid statens järnvägar Erik Evald Bergström beviljade pension.

§ 4.

Vidare föredrogos var efter annan och remitterades till lagutskottet de på kammarens bord liggande motionerna nr 188 av herrar

Andra kammarens protokoll 1915. Nr 20.

Magnusson i Skövde och *Lundgren* samt nr 189 av herr *Bengtsson* i Norup.

§ 5.

Härefter föredrogos, men bordlades åter konstitutionsutskottets utlåtande nr 2, statsutskottets utlåtande nr 2, bankutskottets utlåtanden och memorial nr 3—5, lagutskottets utlåtanden nr 3 och 4, andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 1 samt andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 1.

§ 6.

Upplästes ett till kammaren inkommet protokoll så lydande:

År 1915 den 15 februari sammantrodde kamrarnas valmän för att utse revisorer och revisorssuppleanter för granskning av riksbankens avdelningskontors i orterna räkenskaper och förvaltning; och befunnos efter valens slut hava blivit utsedda till

revisorer:

vid kontoret i Göteborg

herr <i>Olsson, O. N.</i> , f. d. riksdagsman, Broberg, Bro-	med 41 röster
dalén,	
» <i>HammarSKIÖLD, C. W. A.</i> , major, Göteborg,	» 41 »
» <i>d'Orchimont, Fredrik</i> , f. d. handlande, Floda,	» 41 »
» <i>Lilieros, C. G.</i> , kassör, Göteborg,	» 41 »

vid kontoret i Malmö

herr <i>Wikborn, N.</i> , lantbrukare, Arrie, Månstorp,	med 41 röster
» <i>Härje, K. A.</i> , konsul, Malmö,	» 41 »
» <i>Johansson, P. A.</i> , kassör, Malmö,	» 41 »
» <i>Nilsson, Anders Johan</i> , lantbrukare, L:a Isie, Södra Åby,	» 41 »

vid kontoret i Falun

herr <i>Nordin, G.</i> , major, Falun,	med 41 röster
» <i>Landberg, C. M.</i> , f. d. förvaltare, Falun,	» 41 »
» <i>Jansson, J. P.</i> , f. d. riksdagsman, Saxhyttan, Nyhammar,	» 41 »
» <i>Sandström, Carl</i> , kamrer, Orsa,	» 41 »

vid kontoret i Gävle

herr <i>Ericson, J. G.</i> , telegrafkommissarie, Gävle,	med 41 röster
» <i>Brodin, Carl</i> , grosshandlare, Gävle,	» 41 »
» <i>Fogelberg, B.</i> , disponent, Gävle,	» 41 »
» <i>Lindberg, Erik</i> , vice konsul, Hudiksvall,	» 41 »

vid kontoret i Halmstad

herr <i>Bökman, E.</i> , rektor, Halmstad,	med 41 röster
» <i>Ehrenborg, G.</i> , major, Halmstad,	» 41 »
» <i>Gyllensvärd, A. G.</i> , f. d. riksddsman, Fågelsång, Voxtorp,	» 41 »
» <i>Håkansson, C. A.</i> , f. d. lantbrukare, Weinge,	» 41 »

vid kontoret i Härnösand

herr <i>Sahlberg, Axel</i> , disponent, Strömnäs,	med 41 röster
» <i>Carlsson, V.</i> , häradsskrivare, Härnösand,	» 41 »
» <i>Hallin, E.</i> , kassör, Örnsköldsvik,	» 41 »
» <i>Kallstenius, Gotfrid</i> , rektor, Härnösand,	» 41 »

vid kontoret i Jönköping

fritherre <i>v. Otter, A.</i> , godsägare, S. Hultrum,	med 41 röster
herr <i>Gislén, Knut</i> , landskamrer, Jönköping,	» 41 »
» <i>Johansson, C. R.</i> , folkskoleinspektör, Jönköping,	» 41 »
» <i>Andersson, Johan</i> , lantbrukare, Flahult, Byarum,	» 41 »

vid kontoret i Kalmar

herr <i>Schött, Helmer</i> , tullkontrollör, Kalmar,	med 41 röster
» <i>Wickbom, J. A. O.</i> , rektor, Kalmar,	» 41 »
» <i>Olsson, C. A.</i> , f. d. riksddsman, Järnsida, Norra Tång,	» 41 »
» <i>Magnusson, Hugo</i> , journalist, Kalmar,	» 41 »

vid kontoret i Karlskrona

herr <i>Kruse, K. R. T.</i> , kapten, Karlskrona,	med 41 röster
» <i>Schartau, J. A.</i> , häradshövding, Karlskrona,	» 41 »
» <i>Nelson, K. M.</i> , landstingsman, Björkeryd,	» 41 »
» <i>Brorsson, N.</i> , kantor, Asarum,	» 41 »

vid kontoret i Karlstad

herr <i>Liljesköld, K. A.</i> , f. d. häradshövding, Arvika,	med 41 röster
» <i>Falk, H. H. W.</i> , kapten, Karlstad,	» 41 »
» <i>Larson, L. W.</i> , lantbrukare, Labberud, Ölme,	» 41 »
» <i>Göthberg, A. H.</i> , f. d. riksddsman, Munkfors,	» 41 »

vid kontoret i Kristianstad

herr <i>Persson, J.</i> , landstingsman, Korsaröd, Sösdala,	med 41 röster
» <i>Månsson, Nils</i> , kamrer, Östra Broby,	» 41 »
» <i>Witzell, C.</i> , f. d. riksddsman, Örkelljunga,	» 41 »
» <i>Jönsson, B. J.</i> , handlande, Kristianstad.	» 41 »

vid kontoret i Linköping

herr <i>Burén, Iv.</i> , lantbrukare, Boxholm,	med 41 röster
» <i>Edlund, Wilh.</i> , disponent, Mjölby,	» 41 »
» <i>Gustafson, J. A.</i> , lantbrukare, Katrineberg, Grebo,	» 41 »
» <i>Danielsson, O.</i> , godsägare, Forsby, Kimsta,	» 41 »

vid kontoret i Luleå

herr *Bexell, Albert*, stadsfogde, Luleå, med 41 röster
 » *Nordberg, Alb.*, v. pastor, Neder-Luleå,
 » *Hansén, David*, handlante, Gammelstad,
 » *Bäckström, Amandus*, kommissionär, Öjebyn,

vid kontoret i Mariestad

herr *Haverman, O. F.*, överstelöjtnant, Mariestad, med 41 röster
 » *Rodhe, M. F.*, domänintendent, Mariestad, » 41 »
 » *Bolin, J. Z.*, skollärare, Fyrunga, » 41 »
 » *Friberg, A. W.*, disponent, Skövde, » 41 »

vid kontoret i Norrköping

herr	<i>Wahlberg, Fredrik</i> , ingenjör, Norrköping,	med	41	röster
»	<i>Mossberg, Robert</i> , brandchef, Norrköping,	»	41	»
»	<i>Hedenström, Daniel</i> , ingenjör, Ljusfors, Skär- blacka,	»	41	»
»	<i>Lagerbäck, E. A.</i> , kassör, Norrköping,	»	41	»

vid kontoret i Nyköping

herr	<i>Sjöström, G.</i> , kyrkoherde, Tuna, Larslund,	med	41	röster
»	<i>Weinberg, B.</i> , f. d. godsägare, Nyköping,	»	41	»
»	<i>Winblad, Oskar</i> , förvaltare, Nyköping,	»	41	»
»	<i>Uhrberg, Ivar</i> , lantbrukare, St. Kungsladugården, Nyköping,	»	41	»

vid kontoret i Sundsvall

herr <i>Horneij, Arvid</i> , tandläkare, Sundsvall,	med 41 röster
» <i>Hellgren, J.</i> , bokhandlare, Sundsvall,	» 41 »
» <i>Ekhholm, R.</i> , f. d. riksdagsman, Sundsvall,	» 41 »
» <i>Thor. C. G.</i> , förvaltare, Nedansjö,	» 41 »

vid kontoret i Umeå

herr <i>Boström</i> , N., f. d. riksdagsman, Bodbyn, Bur- träsk,	med 41 röster
» <i>Collin</i> , K. R., lektor, Umeå,	» 41 »
» <i>Broman</i> , J., kronolänsman, Teg, Umeå,	» 41 »
» <i>Öhlén</i> , John, förvaltare, Umeå,	» 41 »

vid kontoret i Uppsala

herr	<i>Bring, Sven Kasper</i> , f. d. rådman, Uppsala,	med	41	röster
»	<i>Åmark, Fr. Wilh.</i> , f. d. rektor, Uppsala,	»	41	»
»	<i>Arnelius, G.</i> , organist, Öster-Lövsta,	»	41	»
»	<i>Höök, C.</i> , f. d. riksdagsman, Edeby, Rasbokil,	»	41	»

vid kontoret i Visby

herr	<i>Forssman, P. A.</i> , disponent, Roma Kloster,	med	41	röster
»	<i>Melin, Oskar</i> , f. d. landskamrerare, Visby,	»	41	»
»	<i>Larsson, K. L. J.</i> , riksdagsman, Bondarve,	»	41	»
»	<i>Svallingson, L. E.</i> , kronolänsman, Bönders gård, Klintehamn,	»	41	»

vid kontoret i Vänörsborg

herr <i>Björklund, E.</i> , jägmästare, Vänörsborg,	med 41 röster
» <i>Nordin, Fredr.</i> , rektor, Vänörsborg,	» 41 »
» <i>Johansson, Axel</i> , handlande, Ed,	» 41 »
» <i>Johansson, Albert</i> , bruksbokhållare, Upphärad,	» 41 »

vid kontoret i Västerås

herr <i>af Billbergh, Th.</i> , f. d. lektor, Västerås,	med 41 röster
» <i>Rudberg, Hj.</i> , f. d. räntmästare, Västerås,	» 41 »
» <i>Uggla, Claes</i> , häradshövding, Västerås,	» 41 »
» <i>Lindgren, Gustaf</i> , f. d. riksdagsman, Islingby,	» 41 »

vid kontoret i Växjö

herr <i>Bengtson-Gierup, Hans</i> , distriktslantmätare, Växjö	med 41 röster
» <i>Johansson, O. A.</i> , hospitalssyssloman, Växjö,	» 41 »
» <i>Andersson, C. A.</i> , landstingsman, Ivla, Boarp,	» 41 »
» <i>Eriksson, J.</i> , f. d. riksdagsman, Lindehult, Älgutsboda	» 41 »

vid kontoret i Örebro

herr <i>von Hofsten, H. R.</i> , major, Örebro,	med 41 röster
» <i>Montgomery-Cederhjelm, R.</i> , kammarherre, Seger-sjö, Länäs,	» 41 »
» <i>Persson, O.</i> , nämndeman, Asker,	» 41 »
» <i>Windahl, Axel</i> , grosshandlare, Örebro,	» 41 »

vid kontoret i Östersund

herr <i>Mattsson, Anders</i> , lasarettssyssloman, Östersund,	med 41 röster
» <i>Björklund, Olof</i> , godsägare, Oviken,	» 41 »
» <i>Persson, Per</i> , landstingsman, Trången, Aspås,	» 41 »
» <i>Larsson, Olof</i> , handelsföreståndare, Trångsviken,	» 21 »

suppleanter:*vid kontoret i Göteborg*

herr <i>Lind, C. T.</i> , f. d. riksdagsman, Tanum,	med 36 röster
» <i>Olbers, Hj.</i> , assuranstjänsteman, Göteborg,	» 36 »
» <i>Sandblad, Erik</i> , ombudsman vid hypoteksför- eningen, Göteborg,	» 36 »
» <i>Larsson, L.</i> , f. d. landstingsman, Huveröd,	» 36 »

vid kontoret i Malmö

herr <i>Persson, Alfred</i> , lantbrukare, Wadensjö,	med 36 röster
» <i>Ljung, J.</i> , handlande, Hör,	» 36 »
» <i>Rosen, Anders</i> , lektor, Malmö,	» 36 »
» <i>von Porath, Vilhelm</i> , överstelöjtnant, Lund,	» 36 »

vid kontoret i Falun

herr <i>Nilsson, A.</i> , förvaltare, Falun,	med 36 röster
» <i>Bohm, H.</i> , kronofogde, Falun,	» 35 »
» <i>Thorsell, B.</i> , direktör, Wassbo, Ornäs,	» 35 »
» <i>Holst, P.</i> , handlande, Malung,	» 35 »

vid kontoret i Gävle

herr <i>Bengtsson, P.</i> , f. d. riksdagsman, Glösbo,	med 36 röster
» <i>Sjögren, Arv.</i> , disponent, Forsbacka,	» 36 »
» <i>Göransson, G. S.</i> , ingenjör, Gävle,	» 36 »
» <i>Johnsson, Erik</i> , handlande, Gävle,	» 36 »

vid kontoret i Halmstad

herr <i>Ehnblom, O. E.</i> , kronofogde, Halmstad,	med 36 röster
» <i>Frisell, G.</i> , fil. doktor, Kullagården, Varberg,	» 36 »
» <i>Linder, J. R.</i> , skollärare, Tvååker,	» 35 »
» <i>Dahlberg, John</i> , handelsföreståndare Halmstad,	» 35 »

vid kontoret i Härnösand

herr <i>Björklund, Henrik</i> , hemmansägare, Dynäs,	med 36 röster
» <i>Tham, K.</i> , rektor, Härnösand,	» 36 »
» <i>Högberg, J. O.</i> , landstingsman, Näs, Härnösand,	» 36 »
» <i>Wiklund, N. E.</i> , landstingsman, Smöråker, Stigsjö,	» 34 »

vid kontoret i Jönköping

herr <i>Jonsson, Johan</i> , landstingsman, Norrahammar,	med 36 röster
» <i>Magnusson, August</i> , Svarvartorpet, Anderstorp,	» 36 »
» <i>Johansson, Edvard</i> , Häradsköp, Skillingaryd,	» 36 »
» <i>Wall, C.</i> , landstingsman, Hakarp,	» 36 »

vid kontoret i Kalmar

herr <i>Modéer, Seth</i> , handlande, Mönsterås,	med 36 röster
» <i>Svensson, J. O.</i> , komminister, Torsås,	» 36 »
» <i>Johansson, Adolf</i> , f. d. riksdagsman, Mölltorp, Färjestaden	» 36 »
» <i>Johansson, C. A.</i> , handelsföreståndare, Kalmar,	» 36 »

vid kontoret i Karlskrona

herr <i>Olsson, N. P.</i> , kamrer, Lörby, Mjällby,	med 36 röster
» <i>Karlsson, K. P.</i> , fortifikationskassör, Karls- krona, Oscarsvärv,	» 36 »
» <i>Svensson, Färdinand</i> , landstingsman, Fridlev- stad, Björkeryd,	» 36 »
» <i>Appelqvist, Casper</i> , handelsföreståndare, Ron- neby,	» 36 »

vid kontoret i Karlstad

- herr *Johansson, Emil*, kyrkovärd, N:a Borgvik,
 » *Carlsson, L. J.*, f. d. riksdagsman, Frosterud,
 Rudskoga,
 » *Nilsson, Nils*, Årjäng, Silbodal,
 » *Huss, R.*, kapten, Karlstad,
- med 36 röster
 » 36 »
 » 36 »
 » 36 »

vid kontoret i Kristianstad

- herr *Hansson, Joël*, handlande, Osby,
 » *Persson, Sven*, landstingsman, Oppmanna, Ar-
 kelstorp,
 » *Troedson, Troed*, f. d. riksdagsman, Bjärnum,
 » *Westerberg, W.*, landstingsman, Vilan, Långe-
 bro,
- med 36 röster
 » 36 »
 » 36 »
 » 36 »

vid kontoret i Linköping

- herr *Reuterswärd, Pontus*, kapten, Linköping
 » *Träff, Axel*, fabrikör, Mjölby,
 » *Tolf, Ernst*, kamrer, Linköping,
 » *Danckwardt-Lillieström, Gösta*, kassör, Lin-
 köping,
- med 36 röster
 » 36 »
 » 36 »
 » 36 »

vid kontoret i Luleå

- herr *Östling, J. E.*, landstingsman, Gammelstad,
 » *Lans, E. P.*, landstingsman, Luleå,
 » *Wallin, H.*, rektor, Luleå,
 » *Sundberg, Ragnar*, länsnotarie, Luleå,
- med 36 röster
 » 36 »
 » 36 »
 » 36 »

vid kontoret i Mariestad

- herr *Sterner, E.*, redaktör, Mariestad,
 » *Holm, G.*, f. d. läroverksadjunkt, Skara,
 » *Almin, R.*, lantbrukare, Lugnås,
 » *Andersson, J. A.*, landstingsman, Wätlösa,
 Götened,
- med 36 röster
 » 36 »
 » 36 »
 » 36 »

vid kontoret i Norrköping

- herr *v. Malmborg, Karl*, kapten, Wij, Okna,
 » *Andersson, Ernst*, lantbrukare, Skälsund,
 Norrköping,
 » *Andersson, Gösta*, landtbrukare, Kolstad, Norr-
 köping
 » *Cederstrand, Th.*, handlande, Norrköping
- med 36 röster
 » 36 »
 » 36 »
 » 36 »

vid kontoret i Nyköping

- herr *Sandström, G.*, lantbruksingenjör, Nyköping,
 » *Tottie, K. F.*, lantbrukare, Lilla Kungsladugår-
 den, Nyköping,
 » *von Sydow, C. O.*, kapten, Nyköping,
 » *Larsson, C. A.*, inspektör, Danbyholm, Björkvik
- med 36 röster
 » 36 »
 » 36 »
 » 36 »

vid kontoret i Sundsvall

herr	<i>Hellberg, Alfred</i> , kyrkvärd, Högom, Sundsvall,	med	36	röster
»	<i>Nilsson, W. E.</i> , disponent, Karlsvik, Sundsvall,	»	36	»
»	<i>Persson, Johan</i> , handlande, Sundsvall,	»	36	»
»	<i>Walles, J. G.</i> , kassör, Sundsvall,	»	34	»

vid kontoret i Umeå

herr	<i>Grafström, Hj.</i> , major, Umeå,	med	36	röster
»	<i>Dahlén, A.</i> , postmästare, Nordmaling,	»	36	»
»	<i>Lindgren, J. W.</i> , rektor, Umeå,	»	36	»
»	<i>Andersson, P.</i> , disponent, Norrfors, Brännland,	»	36	»

vid kontoret i Uppsala

herr	<i>Jönsson, A.</i> , arrendator, Bergby, Örbyhus,	med	36	röster
»	<i>Modén, K. H.</i> , lantbrukare, Berga, Bergsbrunna,	»	36	»
»	<i>Engström, O. A.</i> , direktör, Uppsala,	»	36	»
»	<i>Wiklund, Gustaf</i> , t. f. akademibokhållare, Uppsala,	»	36	»

vid kontoret i Visby

herr	<i>Hansén, J. Th.</i> , f. d. riksdagsman, Bonsarve,	med	36	röster
	Vamlingbo,			
»	<i>Broander, N. J.</i> , f. d. riksdagsman, Visby,	»	36	»
»	<i>Kruuse af Verchou, Henning</i> , major, Visby,	»	36	»
»	<i>Söderberg, N. J.</i> , stabsintendent, Visby,	»	36	»

vid kontoret i Vänersborg

herr	<i>Björkqvist, M.</i> , tidskrivare, Trollhättan,	med	36	röster
»	<i>Bergström, Arvid</i> , handlande, Vänersborg,	»	36	»
»	<i>Engqvist, A. F.</i> , kontorschef, Stigen, Färgeledana,	»	36	»
»	<i>Sahlberg, R. C. Th.</i> , kapten, Vänersborg,	»	36	»

vid kontoret i Västerås

herr	<i>Lindevall L.</i> , f. d. riksdagsman, Säva, Altuna	med	36	röster
»	<i>Holmin, Elis</i> , major, Grävlinge,	»	36	»
»	<i>Zander, J. A.</i> , handelsföreståndare, Västerås,	»	36	»
»	<i>Eriksson, Aug.</i> , godsägare, Kyrkbyn, Kolbäck,	»	36	»

vid kontoret i Växjö

herr	<i>Johansson, S. A.</i> , landstingsman, Högahult,	med	36	röster
	Gåvetorp,			
»	<i>Bratt, O. F.</i> , överstelöjtnant, Växjö,	»	36	»
»	<i>Hjertsson, P. M.</i> , landstingsman, Alvesta,	»	36	»
»	<i>Norlin, Anders</i> , dövstumslärare, Växjö,	»	36	»

vid kontoret i Örebro

herr	<i>Zethelius, G.</i> , major, Örebro,	med	36	röster
»	<i>Eriksson, Lars</i> , f. d. riksdagsman, Fällingsbro,	»	36	»
»	<i>Ahlstrand, A. F.</i> , kassör, Örebro,	»	36	»
»	<i>Pauli, J. M.</i> , jägmästare, Klöten,	»	36	»

vid kontoret i Östersund

herr <i>Olsson, Olof</i> landstingsman, Fastgården, Oviken,	med 36 röster
» <i>Hemmingsson, Olof</i> , kommunalnämndsordf, Hall-	» 36 »
Marby,	
» <i>Fladvad, O. E.</i> , landstingsman, Odenslund,	» 36 »
Östersund,	
» <i>Olsson, N. O.</i> , lantbrukare, Täng,	» 36 »

sedan ordningen mellan dem av suppleanterna, som erhållit lika antal röster, blivit genom särskilda lottningar bestämd.

Hans Andersson.

A. Antonsson.

T. Zetterstrand.

Axel Rooth.

Protokollet lades till handlingarna; och beslöt kammaren, att underrättelse om de försiggångna valen skulle genom utdrag av kammarens protokoll meddelas bankoutskottet med anmodan till utskottet att lämna såväl fullmäktige i riksbanken som vederbörande avdelningskontor och de valde meddelande om valens utgång.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag.

§ 8.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *Rydén* i Klosterbergane under 12 dagar fr. o. m. den 17 febr.,

» <i>Nilsson</i> i Kristianstad	» 2 »	» 17 »
» <i>Lundström</i> i Vreten	» 3 »	» 18 »
» <i>Sandler</i>	» 4 »	» 17 »
» <i>Andersson</i> i Skrädene	» 10 »	» 17 »
» <i>Åkerman</i>	» 8 »	» 17 »
» <i>Sundberg</i>	» 5 »	» 19 »
» <i>Norin</i>	» 5 »	» 17 »
» <i>Persson</i> i Stallerhult	» 2 »	» 22 » och
» <i>Jönsson</i> i Revinge	» 5 »	» 17 » .

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 3,58 e. m.

In fidem
Per Cronvall.